

звolyаєт квалітативно оцїнювати процеси, протєкаючі в системі управління МВПС. Предложенний підхід для обнаруження разладок отдельных систем управления обеспечивает повышение оперативности работы, поскольку анализ функционирования определяется не множеством наблюдаемых переменных на экране дисплея, а по одной обобщающей переменной.

1.Дмитриенко В.Д. Контроль тягового подвижного состава с использованием таксономического показателя / В.Д. Дмитриенко, В.И. Носков, М.В. Липчанский // Системи обробки інформації. – 2004. – Вип.8(36) – С.20-26.

2.Бодянский С.В. Адаптивне виявлення розгядань в об'єктах керування за допомогою штучних нейронних мереж / С.В. Бодянский, О.І. Михальов, І.П. Плісе. – Дніпропетровськ: Системні технології, 2000. – 140 с.

3.Матусовський Г.А. Можливості використання теорії штучних нейронних мереж для аналізу економічної злочинності / Г.А. Матусовський, І.П. Плісе // Наук.-техн. конф. «Використання науки і техніки у боротьбі зі злочинністю». – Харків: Право, 1998. – С.113-115.

4.Бодянский Е.В. Об одном алгоритме таксономической классификации на основе искусственных нейронных сетей / Е.В. Бодянский, Л.М. Любчик, Г.А. Матусовский, И.П. Плис // Радиоэлектроника и информатика. – 1998. – №3. – С.65-68.

Получено 11.04.2011

УДК 65.014.1

М.К.СУХОНОС, канд. техн. наук, О.І.УГОДНІКОВА

Харківська національна академія міського господарства

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ SWOT-АНАЛІЗУ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ У СИСТЕМІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Розглядається специфіка застосування методу SWOT-аналізу для управління ризиками інноваційних проєктів, які реалізуються у системі житлово-комунального господарства України. Визначено переваги та недоліки застосування методу.

Рассматривается специфика применения метода SWOT-анализа для управления рисками инновационных проектов, реализуемых в системе жилищно-коммунального хозяйства Украины. Определены преимущества и недостатки применения метода.

The specific of application of method of SWOT-analysis is examined for a risk management of innovative projects, realized in the system of municipal economy of Ukraine. Advantages and lacks of application of method are certain.

Ключові слова: ризик, SWOT-аналіз.

На сьогодні перед державою постала нагальна проблема проведення подальшого реформування системи житлово-комунального господарства (ЖКГ), яка перебуває у кризовому стані. Комунальні підприємства не можуть надавати публічні послуги відповідно до вимог

якості та вартості, які ставить перед ними ринкова економіка і потреби суспільства. Шляхом виходу галузі з кризи та проведення її модернізації з метою підвищення ефективності роботи є активне впровадження й реалізація інноваційних проєктів на комунальних підприємствах. Важливим процесом при реалізації інноваційних проєктів, особливо в умовах національної економіки, є забезпечення ефективного управління ризиками, адже інноваційність супроводжується великою кількістю невизначеностей та загроз, які можуть негативно впливати на хід проєкту. Тож, необхідно визначити основні методи аналізу ризиків при плануванні проєкту та його подальшого виконання, а також забезпечити адаптацію цих методів до особливостей системи ЖКГ країни.

Дослідженням ризиків займалися багато науковців, зокрема І.І.Мазур, Д.А.Штефаніч, Клиффорд Ф.Грэй, Эрик У.Ларсон, Д.Мілошевич, Н.Д.Панкратова, К.І.Редченко [1-6].

Одним з основних методів аналізу ризиків є SWOT-аналіз проєкту – розширена версія класичного аналізу «сильні сторони, слабкі сторони, сприятливі можливості, загрози» на рівні проєкту [5].

Метою даної статті є визначення особливостей застосування цього методу для аналізу ризиків інноваційних проєктів, які реалізуються у системі житлово-комунального господарства України.

Метод SWOT-аналізу дозволяє розробити модель сценарію розвитку проєкту та поведінки проєктних ризиків з метою розробки адекватної системи корегуючих реагувань у разі настання ризиків [6]. Процес проведення SWOT-аналізу проєкту можна представити у вигляді схеми (рисунок).

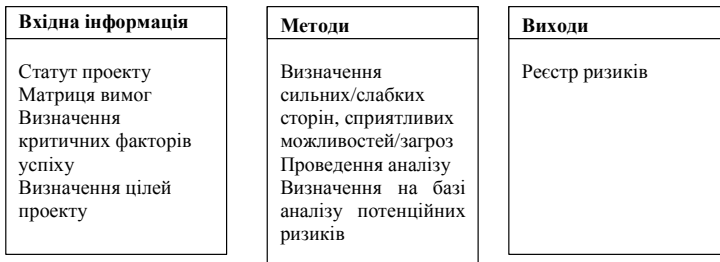

Схема процесу проведення SWOT-аналізу проєкту

Після визначення критичних факторів SWOT-аналіз передбачає вимірювання розривів. Розрив – це різниця між ідеальним та фактичним значенням фактора. Для визначення величини розриву використовують вимірювальну шкалу. Для визначення ваги компонентів пропо-

нується кожному учаснику команди оцінити фактичний стан даної складової. Кінцеве значення фактору отримуємо як середнє арифметичне, враховуючи, що кожен із складових компонентів має рівну важливість. Великий розрив у просторі внутрішніх можливостей свідчить про очевидну слабку сторону, малий розрив – сильну сторону. Аналогічно малий розрив у просторі оточення проекту розцінюється як сприятлива можливість, великий розрив є загрозою [5].

Таким чином, провівши SWOT-аналіз проекту можна не лише ідентифікувати можливі ризики, що супроводжуватимуть проект, але й визначити ті етапи, на яких ризикованість буде найвищою та нестиме за собою суттєві наслідки, що дасть змогу підготуватися до реалізації цих етапів.

Визначимо ряд переваг та недоліків при використанні методу SWOT-аналізу для управління ризиками інноваційних проектів (таблиця).

Переваги та недоліки використання SWOT-аналізу при управління ризиками інноваційних проектів у системі житлово-комунального господарства

Переваги
Проведення аналізу спрямоване на досягнення стратегічного результату, не лише цілі проекту, але й його цінностей, тобто сприятиме сталому прогресивному розвитку комунального підприємства
Систематизація факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, визначення їх взаємозв'язків, адже комунальні підприємства мають суттєву залежність від зовнішніх факторів при реалізації інноваційних проектів, а недосконала організаційна структура цих підприємств гальмуватиме взаємодію внутрішніх факторів реалізації проекту
Попереднє інформування про можливість настання ризику дає можливість застосовувати альтернативні сценарії розвитку, з урахуванням сильних та слабких сторін, що допомагає визначити найоптимальнішу альтернативу
Періодична діагностика ходу виконання проекту, яка забезпечить не лише моніторинг ходу виконання процесу, але й контроль за витратами ресурсів, що є дуже важливим для комунальних підприємств
Аналіз також визначає області (етапи) найбільш загрозливі для реалізації проекту, що дозволяє менеджеру проекту бути підготовленим до виникнення ризиків
Відносно недорогий метод, який забезпечить економію коштів для комунальних підприємств, адже вони мають суттєві грошові обмеження для реалізації інноваційних проектів
Недоліки
Відсутність швидкого реагування на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі проекту, адже зміни оточення у ході виконання проекту є доволі розповсюдженими для інноваційних проектів, що реалізуються у системі житлово-комунального господарства
Суб'єктивність проведення аналізу, хоча при аналізі інноваційних проектів не можна скористатися попереднім досвідом чи використати дані проектів-аналогів, тож залишається керуватися лише суб'єктивною думкою, досвідом та інтуїцією команди управління проектом

Продовження таблиці

Складність виконання. Якщо у команді управління проектом задіяно багато працівників комунального підприємства, яке реалізовує інноваційний проект, то вони частіше слабо знайомі з методиками стратегічного аналізу, що ускладнює процес його проведення
Слабка підтримка прийняття конкретних управлінських рішень, особливо в умовах складної ієрархічної структури управління, яка діє на більшості комунальних підприємств
Аналіз показує як сильні, так і слабкі сторони проекту, а також помилки у плануванні, які необхідно представити керівництву комунального підприємства чи інвесторам проекту, що не завжди грає на користь команді управління проектом
Значні витрати часу для управління ризиками інноваційних проектів, адже ці ризики вимагають більш мобільного реагування

Таким чином, у даній роботі було визначено особливості застосування методу SWOT-аналізу для проведення ідентифікації ризиків інноваційних проектів, які реалізуються в системі житлово-комунального господарства України, та виділено його переваги та недоліки.

1.Мазур І.И. Управление проектами / И.И. Мазур, В.Д.Шапиро, Н.Г. Ольдерогге. – 2-е изд.]- М.: Омега-Л, 2004. – 405 с.

2.Управління підприємницьким ризиком / За заг. ред. д-ра екон. наук Д.А.Штефаніча. – Тернопіль: Економічна думка, 1999. – 224 с.

3.Клиффорд Ф.Грэй, Эрик У. Ларсон. Управление проектами: практическое руководство: Пер с англ – М.: Дело и Сервис, 2003. – 528 с.

4.Драган З. Милошевич. Набор инструментов для управления проектами: Пер. с англ. Мамонтова Е.В.; Под ред. Неизвестного С.И. – М.: Компания АйТи; ДМК Пресс, 2008. – 729 с.

5.Панкратова Н.Д. SWOT-аналіз стану розвитку телекомунікацій в Україні / Н.Д. Панкратова, Т.Б. Ємельяненко // Вісник ДУІКТ. – 2009. – Спецвипуск. – С.134-143.

6.Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі. – Львів: Новий Світ – 2000, 2003. – 390 с.

Отримано 22.04.2011

УДК 658.5

А.Ю.СТАРОСТІНА

Харківська національна академія міського господарства

М.В.ЛАЗЕ

Підніпровська державна академія будівництва та архітектури, м.Дніпропетровськ

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ З ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ НА ОСНОВІ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ

Розглянуто можливість підвищення ефективності функціонування комунальних підприємств з водопостачання та водовідведення шляхом використання програм розвитку, з урахуванням особливостей притаманним водопровідно-каналізаційному господарству.

Рассмотрена возможность повышения эффективности функционирования комму-